

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาด “เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 28/2565 วันที่ 4 กรกฎาคม 2565

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล (brown planthopper, BPH)

ตัวเต็มวัยชนิดปีกสั้นและปีกยาว

ตัวอ่อนเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะการทำลายและการระบาด

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ทำลายข้าวโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากเซลล์ท่อลำเลียงอาหาร บริเวณโคนต้นข้าวระดับเหนือผิวน้ำ ทำให้ต้นข้าวมีอาการใบเหลืองแห้งลักษณะคล้ายถูกน้ำร้อนลวกแห้งตายเป็นหย่อมๆ เรียก"อาการไหม้"(hopperburn) โดยทั่วไปพบอาการไหม้ในระยะข้าวแตกกอถึงระยะออกรวงซึ่ง ตรงกับช่วงอายุช่ย์ที่ 2 - 3(generation) ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในนาข้าวนาข้าวที่ขาดน้ำ ตัวอ่อนจะลงมาอยู่ที่บริเวณโคนกอข้าวหรือบนพื้นดินที่แฉะมีความชื้น นอกจากนี้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังเป็นพาหะนำเชื้อไวรัส โรคใบหงิก(rice raggedstunt)มาสู่ต้นข้าว ทำให้ต้นข้าวมีอาการแคระแกร็นต้นเตี้ยใบสีเขียวแคบและสันใบแก่มากกว่าปกติ ปลายใบบิด เป็นเกลียว และ ขอบใบแห้งวัน

ลักษณะการระบาดรุนแรงในนา

อาการไหม้ (hopperburn) ของต้นข้าว

การป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

1) ปลูกข้าวพันธุ์ก่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 60 ปทุมธานี 1 พิษณุโลก 2 ชัยนาท 1 ชัยนาท 2 กข29 และ กข31 และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวกันเกิน4ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอ ปานกลาง โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรง

2) ในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน 2-3 สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้องควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดีดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน 7-10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

3) เมื่อตรวจพบสัดส่วนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตัวเต็มวัยต่อมวนเขียวดูดไข่ ระหว่าง 6 :1- 8 :1 หรือตัวอ่อนวัยที่ 1-2 เมื่อข้าวอายุ 30-45 วัน จำนวนมากกว่า 10 ตัวต่อต้นให้ใช้สารฆ่าแมลง บูโพรเฟซิน (แอปพลอด 10% ดับบลิวพี) อัตรา 25 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือใช้สาร อีโทเฟนพรอกซ์(ทรีบอน 10% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน/ไอโซโพรคาร์บ (แอปพลอด/มิฟซิน 5%/20% ดับบลิวพี) อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบแมลงส่วนใหญ่เป็นตัวเต็มวัย จำนวนมากกว่า 1 ตัวต่อ 1 ต้นและไม่พบหรือพบมวนเขียวดูดไข่น้อยมาก

4) ใช้เชื้อราบิวเวอเรีย 1 กก. ต่อน้ำ 100 ลิตร ผสมสารจับใบ (กรองเอาเฉพาะน้ำ) ควรให้น้ำแปลงพืชที่จะควบคุมศัตรูพืชประมาณ 1 ชั่วโมง ก่อนทำการพ่นเชื้อราบิวเวอเรีย นำเชื้อราไปฉีดพ่นเพื่อควบคุมศัตรูพืชโดยต้อง

- พ่นให้ถูกตัวแมลงและศัตรูพืช หรือบริเวณที่แมลงศัตรูพืชอาศัยให้มากที่สุด
- ช่วงเวลาพ่นควรเป็นช่วงเวลาเย็น โดยมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการงอกและเจริญเติบโตของเชื้อราคือ ความชื้นสูง และแดดอ่อน ให้น้ำกับแปลงพืชในวันรุ่งขึ้น เพื่อเพิ่มความชื้น สำหรับแปลงพืชถ้ายังพบศัตรูพืชเป้าหมายให้พ่นเชื้อราบิวเวอเรียซ้ำ

5) ไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงที่ทำให้เกิดการเพิ่มระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล (resurgence) หรือสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ เช่น แอลฟาไซเพอร์เมทริน ไซเพอร์เมทริน ไซแอลโทริน เดคาเมทริน เอสเฟนแวเลอเรต เฮอร์เมทริน ไตรอะโซฟอส ไชยานิเฟนฟอส ไอโซซาไทออน ไพริดาเฟนไทออน ควินาลฟอส และเตตระคลอร์วินฟอส เป็นต้น

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาด “โรคเหี่ยว”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 29/2565 วันที่ 11 กรกฎาคม 2565

โรคเหี่ยว (wilt)

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

อาการ เกิดอาการเหี่ยวอย่างช้า ๆ ใบที่อยู่โคนต้นเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และร่วง ต่อมาใบจะเหี่ยวทั้งต้น เมื่อผ่าลำต้นบริเวณเหนือระดับดินตามยาวจะพบว่าท่อน้ำท่ออาหารเป็นสีน้ำตาล การผิดปกติของท่อน้ำท่ออาหารนี้จะลงไปถึงส่วนรากด้วย พริกที่เป็นโรคนี้นั้นสุดท้ายจะแห้งตาย

การระบาด การเกิดโรคนี้นั้นมักจะเกิดเป็นหย่อม ๆ ถ้าสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูง และดินมีความชื้นสูง จะทำให้โรคนี้อาการระบาดได้ดี

การป้องกันกำจัด

1. ถ้าพบโรคในแปลงต้องถอนต้นที่เป็นโรคเผาทำลาย
2. ก่อนปลูกพริกควรปรับสภาพดินด้วยปูนขาว และปุ๋ยคอก
3. ถ้าพบในระยะแรกมักจะเป็นกับใบล่างก่อนให้เด็ดใบทิ้งนำไปทำลาย และฉีดพ่นด้วยเชื้อรา

ไตรโคเดอร์มา อัตราเชื้อสด 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร

นางสาววัลริษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาด “โรคแอนแทรคโนส”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 30/2565 วันที่ 18 กรกฎาคม 2565

โรคแอนแทรคโนส

เป็นโรคพืชที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ มีเชื้อราที่มีความสำคัญเป็นสาเหตุของโรคแอนแทรคโนส อยู่ในจีนัส Colletotrichum ทำให้เกิดความสูญเสียกับพืชเศรษฐกิจ มีพืชอาศัยมากถึง 470 สกุล ทั้งพืชตระกูล ถั่ว หนุ่ย ผัก ไม้ผลและไม้ประดับ ทำให้ผลผลิตเน่าเสียอายุการเก็บเกี่ยวสั้น ไม่สามารถขนส่งระยะไกลได้ การระบาดของโรคเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงในเขตที่มีอุณหภูมิและความชื้นสูง เชื้อราสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของพืชตั้งแต่ลำต้น ใบ ก้าน ดอก ผล และเมล็ด

ลักษณะอาการ

อาการของโรคแอนแทรคโนส เริ่มจากจุดแผลแห้งเล็ก ๆ สีน้ำตาลแล้วค่อย ๆ เข้มขึ้นขยายออกเป็นวงกลมหรือวงรีซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อาการของโรคจะเห็นชัดเจนในระยะที่ผลเริ่มสุกเมื่อมีความชื้นสูง จะพบการสร้างกลุ่มของสปอร์หรือ conidia สีส้มหรือสีชมพูเป็นหยดเหลวชั้นบริเวณแผลโรคแอนแทรคโนสที่เกิดขึ้นในใบ ถ้าเกิดกับใบอ่อนทำให้ใบหงิกงออาการเริ่มจากจุดสีเทาและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มอยู่กระจุกกระจาย เนื้อเยื่อกลางแผลบางและฉีกขาดเป็นรู นอกจากนี้โรคแอนแทรคโนสยังสามารถเข้าทำลายกิ่ง ทำให้เกิดอาการไหม้ได้อีกด้วย

การป้องกันและกำจัด

1. ถ้าเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเก็บเมล็ดพันธุ์จากผลที่ไม่แสดงอาการของโรค
2. ก่อนเพาะเมล็ดควรแช่ในน้ำอุณหภูมิ 50-55 เซลเซียส นาน 15-20 นาที หรือสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไทแรมหรือแมนโคเซบ เพื่อทำลายเชื้อที่อาจติดมากับเมล็ดพันธุ์
3. การใช้เชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ในการป้องกันกำจัด เช่น เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลิส และเชื้อไตรโคเดอร์มา สำหรับการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกและฉีดพ่นจนถึงระยะเก็บเกี่ยว
4. หากมีการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพ เช่น แมนโคเซบ ไทแรม เบนโนมิล ฟลูซิลาโซล เป็นต้น โดยฉีดพ่นทุก 7-15 วัน
5. ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ถ้ามีผลพริกที่แสดงอาการโรคต้องเก็บออกจากแปลงให้หมด เพราะหากทิ้งไว้จะเป็นแหล่งสะสมของโรค ทำให้บางครั้งการใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชไม่ได้ผลเท่าที่ควร

นางสาววัลวิษา ปิติมাত্র นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)